8 Απριλίου 2022

Εξομολόγηση – Μετάνοια (Άγιος Εφραίμ Κατουνακιώτης)

Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Άγ. Εφραίμ Κατουνακιώτης

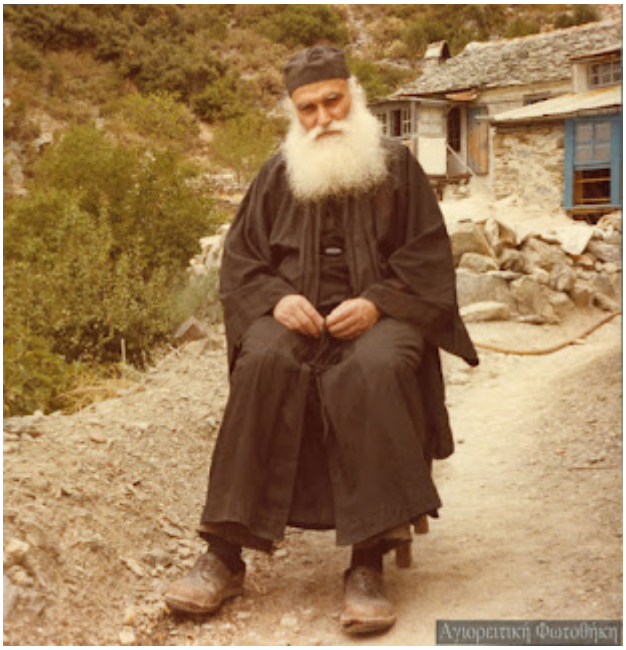

Δεν σε κατηγορώ ότι έκανες αμαρτίες πολλές και σοβαρές, όχι, άνθρωπος είσαι. Σε κατηγορώ, γιατί δεν εξομολογείσαι. Αυτό σε κατηγορώ. Έπεσες; Στον πνευματικό. Έπεσες; Στον πνευματικό, όλα στον πνευματικό. Και η οσία Μαρία, πρώτα εξομολογήθηκε.

Στη γειτονιά μας ήτανε κάποιος Κύπριος και είχε έναν υποτακτικό, ο οποίος τους γονείς του δεν είχε αναπαύσει, να πούμε. Όταν καλογέρευσε, και τον Γέροντά του δεν τον ανέπαυσε. Κι' εκεί που καθόμαστε στη Μικρή Αγία Άννα, τον έστειλε ο Γέροντάς του στον Γέροντα, τον Γέρο-Ιωσήφ, να πει τον λογισμό του και ό,τι μπορεί να τον βοηθήσει. Όταν ήρθε εκεί, ήμαστε γύρω έτσι με τον Γέροντα, λέει: «Άντε εσύ, πήγαινε εσύ, πηγαίνετε στα δωματιά σας· έλα 'δω, πατερ- Ιωάννη». Ανεβαίνει, πήγαινε στο δωμάτιό του.

-Γέροντα, λέει, η ψυχή μου κλαίει,κλαίει, κλαίει σαν μικρό παιδί.

-Γιατί, παιδί μου, η ψυχή σου κλαίει;

-Διότι, λέει, δεν ανέπαυσα τον Γέροντά μου.

-Ε, πού καταλαμβάνεις ότι δεν ανέπαυσες τον Γέροντα;

-Να, λέει, έτσι στην υπακοή.

-Άκουσε, παιδί μου. Εκεί που γκρέμισες, εκεί να διορθώσεις. Εχαλάρωσες το "νά 'ναι ευλογημένο", την ταπείνωση και την αυταπάρνηση στον Γέροντα. Μη ζητάς τώρα με την ευχή ή με την Θεία Μετάληψη, πάτερ μιου, να διορθώσεις το λάθος σου. Εκεί έσφαλες, εκεί να βάλεις μετάνοια, εκεί να διορθώσεις.

Ο αββάς Παμβώ, όταν ήταν κοσμικός, πήγε και κλέψανε σύκα από άλλο γειτονικό αμπέλι. Και όταν τους πήρε μυρωδιά ο δραγάτης, τό 'βαλαν στα ποδάρια να φύγουν, Αλλά από το μαντήλι που είχε τα σύκα, τού 'πεσε ένα σύκο κάτω και να μην το χάσει, πήγε και τό 'φαγε. Και λέει ο ίδιος: «Όποτε θυμάμαι αυτό το σύκο, κάθομαι και κλαίω». Κάθομαι και κλαίω... Αυτό το σύκο...

Έτσι κι εγώ, να πούμε. Όταν θυμάμαι αυτήν την παρακοή που έκανα στον Γέροντα, ως άλλος απόστολος Πέτρος, κάθομαι και κλαίω. Γιατί να κάνω αυτήν την παρακοή, να μην την κάνω υπακοή να κερδίσω;

Ένα πράγμα, άμα σε κεντάει η συνείδησή σου, πήγαινε και βάλε μετάνοια: «Αδερφέ μου, ευλόγησον, σε παρακαλώ να με συγχωρέσεις, έσφαλα». Αυτό διορθώνει το λάθος σου. Μην παραβλέπεις τη συνείδησή σου. Άνθρωποι είμεθα, ένας στον άλλον φταίει. Ή σου είπε έναν λόγο είτε δεν έκανε εκείνο το οποίο είπες, και οπότε κατόπιν η συνείδηση έρχεται ελέγχουσα. Μην την παραβλέπεις, πήγαινε ταπεινώσου και πες το "ευλόγησον" εις τον αδελφό ή εις τον Γέροντα

Δοξολογία Θεού

Λέει ο Γέροντας στον υποτακτικό: «Εξεγερθέντες του ύπνου προσπίπτομέν Σοι, αγαθέ, και των αγγέλων τον ύμνον βοώμεν Σοι, δυνατέ· άγιος, άγιος» κτλ. «Κουά, κουά, κουά, κουά» τα βατράχια, κοάζουν, πώς λέγεται, ξεχάσαμε και τα ελληνικά τώρα.

-Βρε παιδί μου, λέει, πήγαινε στα βατράχια και πές τα: Α, να σας πω, ο Γέροντας λέει, σταματήστε τώρα γιατί θέλουμε να διαβάσουμε εμείς την ακολουθία.

-Νά ‘ναι ευλογημένο, Γέροντα.
Αυτός ήταν υποτακτικός! Βλέπεις; Δεν είπε, «ε, Γέροντα, τα βατράχια θα πάω να πω εγώ;» Όχι υπακοή.
-Ακούστε εδώ, βατράχια, είπε ο Γέροντας να σταματήσετε τώρα, γιατί θέλουμε να διαβάσουμε εμείς την ακολουθία.
Μίλησε το βατράχι εκεί! Λέει:
-Πες του Γέροντα, τώρα τελειώνουμε κι εμείς την δοξολογία του Θεού και θα πάμε κι εμείς να ξεκουραστούμε.
Και τα βατράχια υμνολογούν το Θεό! Όλη η φύση, να πούμε, υμνολογεί, δοξολογεί τον Θεό, και κατά την καθαρότητά μας ακούμε κι εμείς αυτήν τη μυστική δοξολογία, τη μυστική, την άφωνο υμνολογία που κάνουνε και οι πέτρες ακόμη. Αυτό πώς το λένε, κάτι στίχους που έχει η μεγάλη δοξολογία, δεν ξέρω πώς τα λένε, γιατί εγώ έχω χρόνια να πάω πάνω στην ακολουθία.
Μοναχοί: Πυρ, χάλαζα, χιών, πνεύμα καταιγίδος…
Γεροντας: Πυρ, χάλαζα, πυρ καταιγίδος κτλ., όλα, τότε αρχίζει η μεγάλη δοξολογία. Βλέπετε; Και τα όρη και τα βουνά και τα δέντρα και η θάλασσα και τα ψάρια, όλα υμνολογούν τον Θεό. Αλλά εμείς, επειδή έχουμε αμαυρώσει, δηλαδή, το νοερόν της ψυχής μας, γι’ αυτό λίγο το καταλαμβάνουμε, λίγο. Όσο καθαρίζεσαι μέσα σου, τόσο και περισσότερο λαμβάνεις έναν φωτισμό, λαμβάνεις μιαν αίσθηση ότι κανένα κτίσμα του Θεού δεν μένει αργό, αλλά όλα δοξολογούν τον Θεό. Και η μύγα και το κουνούπι, και το βόδι και το ζώο, όλα δοξολογούν τον Θεό. Όταν καθαριστείς μέσα σου, θα την δεις αυτήν τη μυστική δοξολογία του Θεού. Όσο καθαρίζεσαι μέσα σου, θα το δεις και λές: Ταλαίπωρε άνθρωπε, εσύ μόνο δεν δοξολογείς τον Θεό. Όλα δοξολογούν τον Θεό!
Ανάγνωση
Αυτό που λένε, ανοίγονται τα μάτια της ψυχής, πατέρες, ξέρουν τι λένε οι άγιοι Πατέρες, ήξεραν τι λένε οι άγιοι Πατέρες. Γι’ αυτό να διαβάζουμε και τα πατερικά βιβλία και τη Θεία Γραφή. Μα δεν αδειάζεις; Έστω μισή ώρα κάθε μέρα να διαβάζεις. Αυτή η κάθαρση, αυτός ο φωτισμός, τον οποίον θα πάρεις διαβάζοντας τη Θεία Γραφή, θα σου κρατήσει όλη την ημέρα και τη νύχτα.

Θεία Χάρις

Η θεία χάρις μία είναι, αλλά κατά το μέτρον του καθενός εμφανίζεται, εργάζεται, οράται, ναι, οράται! Αχ, και πόσον σκιρτάει μέσα σου όταν βλέπεις, όταν αισθάνεσαι αυτήν την θεία χάρη! «Εγώ είπα, θεοί εστέ και υιοί Υψίστου πάντες» (Ψαλμ. 81,6)
Ω! χάρις, χάρις! Έλα και σε μας, έλα γρήγορα, έλα. Πόσον αλλάζει ο άνθρωπος, πώς μεταβάλλεται, πώς γίνεται ο ταλαίπωρος άνθρωπος όταν τον επισκιάσει η θεία χάρις! Αυτή η θεία χάρις έκανε τους μάρτυρας όχι μόνον να μην αισθάνονται

τους πόνους του μαρτυρίου των, αλλά και να χαίρονται που μαρτυρούν διά τον Χριστόν. «Ένεκα Σου θανατούμεθα όλην την ημέραν, ελογίσθημεν ως πρόβατα σφαγής» (Ψαλμ. 43, 23). Άλλο να αισθάνεσαι και άλλο να διαβάζεις ή να ομιλείς περί θείας χάριτος.

Αυτή η θεία χάρις έκανε τον Μοτοβίλωφ, τον μαθητή του αγίου Σεραφείμ του Σαρώφ, να μη μπορεί να δει το πρόσωπο του Αγίου από την υπερβολική λάμψη αυτού. Να αναφέρω και άλλο; Διατί οι υιοί Ισραήλ δεν ηδύναντο να ατενίσουν, να ίδουν το πρόσωπον του προφήτου Μωϋσέως, όταν κατέβηκε από το όρος Σινά κρατώντας τας δύο θεοχαράκτους πλάκας του γραπτού Νόμου, και ηναγκάσθη ο Προφήτης να το σκεπάσει;

Υπάρχουν πολλά που ο άνθρωπος τα συναντά εις τον βίο του, να πούμε. Πολλές φορές απορούσα, πώς οι άγιοι Πατέρες, όταν προσηύχοντο, σήκωναν τα χέρια ψηλά; Δεν μπορούσα να καταλάβω. Όταν ήρθε η σειρά, τότες το κατάλαβα.

Δεν μπορείς, πάτερ, να συγκρατήσεις τον εαυτό σου, όταν έρχεται αυτή η χάρις, να πούμε, δεν μπορείς. Αλλά ποτές, όμως, στη ζωή μου δεν σήκωσα κι εγώ τα χέρια ψηλά στον ουρανό. Ψυχικώς τα σήκωσα πολλές φορές. Ως υιός προς Πατέρα.

Δεν μπορείς να συγκρατήσεις τον εαυτό σου. Όταν υπερεκχυλίσει η χάρις, τότες κι εσύ τα χάνεις. Όταν συσταλεί η χάρις, τότε σε πιάνει ρίγος. Πού προχώρησα! Πού προχώρησα!

Άλλη φορά μάζευα μύγδαλα στην περιοχή μας, να πούμε, και πέρασε ένα αεροπλάνο, επειδή το μέρος μας είναι μεταξύ δύο, ένα βουνό εδώ κι άλλο εκεί, κι είμαστε στη χαράδρα· και το έφερνε σαν μελωδία, να πούμε, σαν χορωδία. Ο βόμβος του αεροπλάνου, τό ‘φερνε σαν μελωδία, σαν μουσική, να πούμε. Έφυγε η ψυχή μου αμέσως, απότομα, έφυγε η ψυχή μου προς υπάντησιν του Νυμφίου, όπως λέει, νομίζω, στον Απόστολο: «Ημείς δε αρπαγησόμεθα εν νεφέλαις εις απάντησιν του Κυρίου, και ούτω πάντοτε μετά του Κυρίου εσόμεθα» (Α’ Θεσ. 4,17). Έτσι τότες από την πείρα καταλαμβάνεις τι εννοεί ο Απόστολος. Όταν δεν το περάσεις, το καταλαμβάνεις εν μέρει, πλήρως δεν το καταλαμβάνεις. Το καταλαμβάνεις όταν τον περνάς αυτόν τον δρόμο, να πούμε. Και λέω, να, γι’ αυτό λέει ο Απόστολος: «Ημείς δε αρπαγησόμεθα».

Κάτι τέτοια δεν τα προκαλείς εσύ, μονάχα τους έρχονται. Αλλιώς είναι να τα σχεδιάζεις, να τα μελετάς, να τα γράφεις, και αλλιώς είναι μονάχα τους να έρχονται, να πούμε.

Έκανα μετάνοιες. Έρχεται ο λογισμός: «Εκεί που κάνεις μετάνοιες, εκεί είναι τα ποδάρια του Χριστού». Πέφτω και φιλώ το έδαφος εκεί που πάτησε ο Χριστός, το φιλώ και το ασπάζομαι το έδαφος όπου πάτησε ο Χριστός. Μα, μονάχα τους έρχονται, δεν τα προκαλείς εσύ, μονάχα τους έρχονται. Αυτή είναι η χάρις , αδελφέ μου.

Δεν μπορώ να συγκρατήσω τον εαυτό μου. Γι’ αυτό λέω. Όπως ένα μυρμήγκι, όταν

βρίσκει μια τροφή εκεί, και πηγαίνει, ειδοποιεί όλο το κοπάδι, ας το πούμε, κι έρχονται πολλά μυρμήγκια να φάνε αυτήν την τροφή. Όπως κι ο άγιος Χρυσόστομος λέει: «Ο μόσχος πολύς, η τράπεζα γέμει, μηδείς εξέλθει πεινών» (στον πανηγυρικό λόγο της Αναστάσεως αυτό). Έτσι κι εγώ, δεν μπορώ να το συγκρατήσω. Δηλαδή, αυτό που βρήκα, έλα και συ, ελάτε να φάτε, εδώ έχει θησαυρό!

Όταν πλησιάζεις έναν άνθρωπο πνευματικό, παίρνεις. Παίρνεις.

Δηλαδή, η χάρις μεταδίδεται, και διά μέσου της προσευχής και εξ αποστάσεως μεταδίδεται η χάρις. Και, αν έχω καμιά καλή προσευχή, λέω, ο Γέροντας εύχεται για μένα εδώ κάτω, το λέω. Έτσι το αισθάνομαι κι εγώ.

Η χάρις έρχεται κατ' αυτόν τον τρόπο, να πούμε. Όταν εγώ, πάτερ, κοιμήθηκα, είδα μπροστά μου ένα εξαπτέρυγο -ή εξαπτέρυγο ήταν ή πολυόμματο, δεν γνωρίζω. Έτσι τούπ και το φίλησα. Όταν το είπα στον Γέροντα, λέει: «Όχι , παιδί μου, ότι ήτανε πολυόμματο, εξαπτέρυγο απάνω στον Ουρανό. Η Χάρις έρχεται κατ' αυτόν τον τρόπο».

Χθες, προχθές διαβάσαμε τον Εσπερινό της Μεταμορφώσεως. Εκεί που λέει ο Θεός στον προφήτη Ηλία ότι, μετά που έφυγε και περπάτησε σαράντα μέρες, το πρώτο λέει: «Φωτιά, συντρίβων όρη και βουνά, και ουκ ην εκεί Θεός εν τω συσσεισμώ», κι έπειτα «πυρ, και ουκ ην ο Θεός εν τω πυρί», και «αύρα λεπτή, εκεί ην ο Θεός» (Γ' Βασ. 19, 11-12). Στην αύρα τη λεπτή, η οποία μόνο τη νύχτα μπορεί ο άνθρωπος, εάν θέλει ο Θεός να τον χαριτώσει. Την ημέρα δύσκολα απολαμβάνει αυτό ο άνθρωπος. Διότι την ημέρα έχει πολλούς λογισμούς μέσα, Τη νύχτα το απολαμβάνει.

Όταν έρθει η χάρις ξεχνάς και τις θλίψεις και τα βάσανα, χαλάλι να γίνουν όλα. Όταν έρθει η λύπη, ξεχνάς τη χάρη και λες, αμάν, ο Θεός μ' εγκατέλειψε, ούτε να προσευχηθώ τίποτε, πάει, ο Θεός μ' εγκατέλειψε, , τρόπον τινά, μ' έχει για την κόλαση. Όταν γυρίσεις απ' την άλλη πλευρά, ξεχνάς τα πρώτα· γυρίζεις στα πρώτα, ξεχνάς τα δεύτερα. Έτσι είναι. Ε, αυτό, γυμνάζεται ο άνθρωπος στην ταπείνωση. «Ουχί εγώ, αλλά η χάρις η συν εμοί», όπως έλεγε και ο Απόστολος (Κορ. 15, 10). Γυμνάζεται ο άνθρωπος στην ταπείνωση.

Πολλές φορές πήγα μέσα στην εκκλησία, στο Ιερό, εδώ είναι ο Θεός. Σε πληροφορεί, να πούμε. Πολλές φορές που λειτουργούσε ο Γέροντας, εγώ δεν λειτουργούσα: ε, ή αυτός ή εγώ. Όλη η εκκλησία ήταν βουτηγμένη σε γλυγύτητα, στο μέλι, να πούμε. Ο Γέροντας λειτουργούσε κι εγώ αισθανόμουνα τη χάρη.

Όταν είχα το έκζεμα στη δράση του, να πούμε, δεν μπορούσα να καθίσω όπως κάθομαι τώρα, ξαπλωμένος όπως κοιμάται κανένας. Αν ήταν χειμώνας, είχα το πάπλωμα από πάνω κι έκανα ακολουθία. Να καθίσω έτσι δεν μπορούσα, όρθιος δεν μπορούσα να καθίσω. Έτσι και αυτό έδωσε και μία νύξη, άφησα τη Λειτουργία, δεν μπορώ, πονάω, πονάω πολύ.

Ξαπλωμένος λοιπόν όπως ήμουνα και σκεπασμένος με το πάπλωμα, μου έρχεται μια χαρά μέσα μου, πολλή χαρά, ποτέ στη ζωή μου δηλαδή, και σ’ αυτή την χάρη, δεν έχω αισθανθεί τόση πολλή χαρά. Η χαρά μεγάλωσε, μεγάλωσε κι ένα φως μέσα μου κι ένα φως απ’ έξω, γίνηκα κι εγώ ένα σαν φως όλο.
Παναγία μου, θα δω κάναν άγγελο τώρα, μήπως δω την Παναγία, καμιά θεοφάνεια θα δω τώρα, λέω, τόση χαρά.
Μετά, έτσι, λίγο-λίγο ταπεινώθηκε κι έσβησε. Ε, τέλειωσε αυτό και με πήρε ο ύπνος. Με πήρε ο ύπνος και βλέπω ότι θα γινόταν παρέλαση της βασιλικής οικογενείας. Καθόμουνα σ’ ένα θεωρείο και βλέπω λοιπόν, περνούσαν τ’ αυτοκίνητα ανοιχτά και κάθε πρίγκηπας είχε την οικογένειά του. Ε, λέω εγώ, φτωχόπαιδο, ερημίτης καλόγηρος, ν’ αξιωθώ να δω αυτά τα πράγματα!
Και περνούσαν, πέρασαν τρεις-τέσσερις οικογένειες, έπειτα έγινε ένα φως υπό τον ουρανό και λέει: Έρχεται ο Βασιλεύς τώρα. Μ’ αυτό ξύπνησα. Α, λέω, τον Βασιλέα δεν τον είδα! Τους πρίγκηπας τους είδα, αλλά οι πρίγκηπες μπροστά στον Βασιλέα δεν είναι τίποτες. Ο γερο-Ιωσήφ μας έλεγε ότι, αν πάτε σ’ ένα σπίτι και έχετε πνευματική κατάσταση, μπορείτε να προσανατολισθείτε τι πνεύμα κυκλοφορεί στο σπίτι αυτό. Αν π.χ. υπάρχει πνεύμα αρπαγής ή ψεύδους ή χρημάτων κλπ. Αυτά που μας έλεγε εν μέρει τα καταλαβαίναμε. Τι εννοεί τώρα ο Γέροντας, να πας σ’ ένα σπίτι και να καταλάβεις τι πνεύμα κυκλοφορεί; Όχι απίστευτο σου φαίνεται, αλλά και παράλογο ακόμη. Και όμως έτσι είναι.
Είχα πάει μία ημέρα να λειτουργήσω στον γερο-Ιωσήφ. Μόλις μπήκα εις το κελλί του, λέω αμέσως: «Γέροντα, τι συμβαίνει εδώ μέσα;» «Τι είναι;» μου λέει. «Κάτι σαν να μου επιβάλλει σιωπή, Γέροντα». Αμέσως στην ψυχή μου δημιουργήθηκε τέτοια αίσθησις· σαν να ειδοποιήθηκε, τρόπον τινά, ότι εδώ μέσα υπάρχει σιωπή.
«Να σου ειπώ», λέει ο γερο-Ιωσήφ. «Τώρα τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή, το Σάββατο θα λειτουργήσουμε· θα κοινωνήσουμε· θα φάμε και θα ομιλήσουμε με τον π. Αρσένιο μέχρι την Κυριακή το βράδυ. Την Κυριακή βράδυ θα βάλουμε μετάνοια. Όλην την εβδομάδα κατόπιν δεν θα ομιλήσουμε. Μόνον με τα νοήματα συνεννοούμεθα. Θα έρθεις το Σάββατο εσύ, να κοινωνήσουμε, και τότε θα ομιλήσουμε κ.ο.κ.»
Τότε λοιπόν κατάλαβα, από την ιδική μου πείρα πλέον, εκείνα που μας έλεγε ο γερο-Ιωσήφ.
Πόσο, μα πόσο γλυκύς είναι ο Ιησούς! Όλος χαρά, όλος αγάπη, όλος ειρήνη, όλος γαλήνη, όλος αγαλλίαση, όλος σκιρτήματα. Μα πόσο γλυκύς είναι ο Ιησούς!
Η χάρις διατηρείται με την ταπείνωση και την ευχαριστία εις τον Θεό.
Η ταπείνωσις ότι «εγώ δεν είμαι άξιος κληθήναι υιός Σου, ποίησόν με ως ένα εκ των δούλων σου» (Λουκ. 15,19).
Είναι όντως λυπηρό, ότι τον μέγα θησαυρόν που πήραμε στο άγιο βάπτισμα, δηλαδή την υιοθεσίαν, και κατέχουμε αυτόν, κατά τον Απόστολον (Β’ Κορ. 4,7), εν

οστρακίνοις σκεύεσι, αγνοούμε. Και γι’ αυτό εύκολα ραθυμούμε, εύκολα αδιαφορούμε, εύκολα καταφρονούμε, και μ’ ένα λόγο εύκολα πίπτομεν.
Μακάριος είναι εκείνος, ο οποίος έλαβε την χάρη και απέθανε με αυτήν.
Μακαριότερος είναι εκείνος, ο οποίος έζησε και την ηύξησε, την εμαγάλωσε και έπειτα εκοιμήθη.
Είδα ένα όνειρο ότι πήγα στο χωριό μου, εκεί που γεννήθηκα. Και δεν πήγα στο πατρικό μου σπίτι, αλλά πήγα στην εκκλησία. Μπήκα στην εκκλησία, προχώρησα και μπήκα στο Ιερό. Εκεί είδα την κολυμβήθρα, εκεί που βαπτίσθηκα, εκεί που ήρθε η χάρις. Γονάτισα, την αγκάλιασα, τη φίλησα, τη φίλησα, τη φίλησα με πολλά δάκρυα.
αγωνία, με φόβο, με αυτά, με πάλεψε πολύ με αυτά.
Γέροντας: Ε, τη δουλειά του κάνει αυτός. Τη δουλειά του, αλλά κι εμείς θα κάνουμε τη δουλειά μας. Εκεί εις την Παναγία, να παρακαλάς την Παναγία, παιδί μου, διότι όλοι οι Άγιοι παρακάλεσαν την Παναγία. Δεν δίνεται ένα χάρισμα από τον Θεό εις τον άνθρωπο, ει μη δια μέσου της Παναγίας. Η Παναγία μοιράζει τα χαρίσματα στον κόσμο, η Παναγία τα μοιράζει.
Ιερομόναχος: Κι έτσι εθαύμασα. Λέω, πως ο διάβολος ούτε τη Θ. Λειτουργία δεν φοβάται, με τους λογισμούς του, με αισχρά, με το ένα, με το άλλο.
Γέροντας: Δεν λείπουν, παιδί μου, αυτά τα πράγματα. Δεν λείπουν.
Ιερομόναχος: Περιφρόνηση χρειάζεται…
Γέροντας: Περιφρόνηση. Ε, τη δουλειά του κάνει αυτός, παιδί μου, τη δουλειά του κάνει. Αλλά εμείς τη δουλειά μας, τη δουλειά μας.

Αποταγή

Όταν πήρα τον πρώτο ζήλο να γίνω κι εγώ καλόγερος, τον εφανέρωσα σε κάτι άλλους. Και ένας ήτανε σωφέρ, μου λέει:
-Άκουσε, Ευάγγελε (με λέγανε κοσμικά), εγώ θα περάσω, λέει, με τ’ αυτοκίνητό μου να πάω στα τάδε χωριά και περίπου κατ’ αυτήν την ώρα, τη σημερινή την αγιορείτικη, περίπου πέντε-έξι το μεσημέρι, θα περάσω, να είσαι εκεί, να σε πάρω να πάμε στο μοναστήρι.
-Εντάξει.
Πήρα κι’ εγώ μια μπλούζα, κοσμικό παιδί, κάτι τέτοιο, και πήγα και κάθισα σ’ ένα βραχάκι και έβλεπα μακριά το δρόμο. Προτού νά ‘ρθει η ορισμένη ώρα, σηκώθηκα κι έφυγα. Όταν ήρθε η ώρα, λέει, ήθελαν να τον πιάσουν, άλλά «ούπω ήκει η ώρα Αυτού» (Ιω. 8,20). Όταν ήρθε η ώρα, ούτε πατέρα ούτε μητέρα λογάριασα, σηκώθηκα κι έφυγα. Αν δεν στάξει απάνω, πώς να το πει κανένας, απρόκοφτος καλόγερος θά ‘σαι. Θέλει να στάξει μέσα στην ψυχή· αυτός ο θείος έρως όταν σού ‘ρθει, ούτε μένα θα ρωτάς ούτε θα λογαριάζεις, να πούμε, και θα πας με μεγάλη προθυμία.

Ρώτησα παλαιούς Γεροντάδες εγώ: «Τι είδατε;» «Όταν ήρθαμε στο Άγιον Όρος είχαμε φωτιά σαν τον Άθωνα και τώρα έχει μείνει ένα λεπτόκαρο». Εάν εσύ έρχεσαι μ' ένα λεπτόκαρο, αύριο τι θα γίνει;
Γι' αυτό κι ο άγιος Συμεών ο νέος Θεολόγος αυτό λέει: Μακάριος εκείνος ο οποίος διατήρησε τον πρώτο ζήλο, έτσι που πήγε στο μοναστήρι, μέχρι τέλος της ζωής του, λέει. Αυτόν τον πρώτο ζήλο. Μακαριότερος εκείνος ο οποίος τον ηύξησε, να πούμε. Μακάριος εκείνος που τον ηύξησε.
Έρχονται πολλοί και με ρωτούν: «Λέτε να γίνω καλόγερος;» Κι εγώ να προσευχηθώ και να πάρω πληροφορία, δεν θα στο πω εσένα. Όχι. Το μόνο εγώ που μπορώ να προσευχηθώ, εσύ, να πούμε, να διαλέξεις ποιο δρόμο θέλεις. Όχι να στο πω. Γιατί αύριο-μεθαύριο δεν ξέρω τι θα γίνει. Έπειτα έχω ν' ακούσω καμιά ευχή ανάποδη, ότι ο παπα-Εφραίμ με πήρε στο λαιμό του! Δεν στο λέω. Εσύ ο ίδιος θα διαλέξεις ποιο δρόμο θέλεις. Να, είναι η Γοργοϋπήκοος, είναι των Ιβήρων που είναι θαυματουργές εικόνες, εκεί να πας να κάνεις μια παράκληση και να σου ανοίξει Αυτή η Αγία που παρακαλάς, να πούμε, ποιο δρόμο εσύ θα διαλέξεις. Άλλως με τη φωτιά τη δική μου, πάτερ, εσύ θ' ανάψεις; Όχι.

Πειρασμός

Το δαιμονικό, πώς να σας πω, προξενεί έτσι λιγάκι κρύο πράγμα, λιγάκι δισταγμό, να πούμε, λίγο αμφίβολο, δεν σε πληρώνει, δεν πληροφορείσαι να το κάνεις αυτό το πράγμα. Δεν πληροφορείσαι να το κάνεις. Έχει κάποιο δισταγμό, κάποια αμφιβολία μέσα σου, οπότε αυτό είναι δαιμονικό.
Πολλές φορές κι όταν λειτουργούσαμε, πάτερ, μη νομίσεις ότι είμαστε κι εμείς απείραχτοι απ΄τον πειρασμό· και λειτουργούντες έρχεται ο πειρασμός. Ε, ψάλλει άλλος απ' έξω. Θυμώνεις: «Μα τι ψάλλεις έτσι αργά, λιγάκι γρήγορα, βρε παιδάκι μου». Πλησίασε ο άλλος (ο πειρασμός) τώρα.

Υπομονή

Αχ, τι να σας πω τώρα. Να σας πω και αυτό, καίτοι αυτό είναι ένα απόρρητο της ζωής μου, αλλά για την αγάπη σας, να πούμε, γιατί κι εσείς ανηψάκια μου είσαστε, θα σας το πω.
Το έκζεμα το οποίο έχω, αυτήν την πληγή που έχω στο ποδάρι, τό 'χω από δεκαπέντε χρονών. Δοκίμασα διάφορα φάρμακα, τίποτε. Τώρα που πέρασε η ηλικία, τότες περισσότερο επιδεινώθη το πράγμα. Καθήμενος στο κρεβάτι, το ονομάζω το "κρεβάτι του πόνου" εγώ. Διότι να καθίσω όπως καθόσαστε εσείς, δεν μπορώ. Θα καθίσω λίγο, δεν μπορώ, κατεβαίνουν τα αίματα και πονάει περισσότερο η πληγή, ενώ έτσι, τρόπον τινά, αν βάλεις κι ένα μαξιλάρι και σηκώσεις λιγάκι το ποδάρι πιο ψηλά, κατεβαίνουν κάτω τα αίματα και ελαφρώνεται ο πόνος. Ε, τη νύχτα προσπαθώ έτσι να ελαφρώσω τον πόνο.

Αλλά καθήμενος εδώ μου δημιουργήθηκε και κύστη κόκκυγος. Όταν το σκέπτεσθε αυτό, είναι το πλέον φρικωδέστερο, να πούμε. Διότι είναι... πολύ πόνο! Πώς να καθίσεις , βρε παιδί μου; Πώς να καθίσεις; Στο κρεβάτι κάθεσαι, Θα καθίσεις λίγο έτσι, θα καθίσεις λιγάκι δεξιά, λιγάκι αριστερά. Υπομονή· γυρίζεις δεξιά. Δεξιά ο γλουτός εκεί σε πονάει, μετά από μισή ώρα σε πονάει, σε τσούζει, σε προειδοποιεί ότι θ' ανοίξει πληγή. Γυρίζεις αριστερά. Πάλι μισή ώρα που κάθεσαι αριστερά, πάλι σε τσούζει, σε πονάει, σε ειδοποιεί ότι θ' ανοίξει πληγή. Μα εδώ θ' ανοίξει πληγή, δεξιά θ' ανοίξει πληγή, αριστερά θ' ανοίξει πληγή, έτσι ανάσκελα που κάθεσαι πάλι πληγή προμηνύει· ε, τότες εγώ πώς να καθίσω; Δοκίμασα να καθίσω μπρούμυτα, μα μπρούμητα μπορείς να καθήσεις;

Υπομονή, υπομονή, υπομονή, υπομονή, εωσότου μια φορά δεν άντεξα κι έπεσα σε απόγνωση! Μόνο που το σκέπτεσαι, η απόγνωση είναι φρίκη, είναι γεύση κολάσεως, γεύση γεένης, να πούμε. Σαν να έχω τώρα τούτα εδώ, πώς να περπατήσω, να πηδήξω να βγω απ' έξω, πώς να το κάνω να φύγω, πώς να βγω; Με κράτησε έξι έως εφτά λεπτά.

Μέσα στον πόνο, μέσα στην απόγνωση, μέσα στην απελπισία που βρισκόμουνα, στη συνοδεία μου δεν έλεγα τίποτες. Μια λεπτή φωνή άκουσα, σαν αύρα λεπτή, να πούμε, ότι: «Έτσι σε θέλει ο Θεός». Με αυτό έτσι σαν να πήρα μια βαθιά αναπνοή· ε, νάναι ευλογημένο, αφού με θέλει ο Θεός, νά 'ναι ευλογημένο· μα δώσ' μου και υπομονή, γιατί δεν αντέχω εγώ τώρα.

Τι να κάνω, να βγω έξω να κάνω εγχείρηση; Όλοι σου λένε, εγχείρηση να κάνεις, εγχείρηση να κάνεις. Πώς να βγω όμως; Εδώ θα μπω στο αυτοκίνητο, θα πάω, αλλά και στο αυτοκίνητο δεν σε τραντάζει; Σηκώνομαι απελπισμένος έτσι και πηγαίνω στο καντηλάκι της Παναγίας, και το καντηλάκι της Παναγίας κι αυτό θαυματουργό είναι· πήρα λίγο βαμβάκι κι έρχομαι στο δωμάτιο, αλοίβω το μέρος που είναι η κύστη κόκκυγος και δεξιά και αριστερά τους γλουτούς την πρώτη μέρα. Τη δεύτερη μέρα πάλι, την τρίτη μέρα άφαντα γινήκαν όλα. Εθαυματούργησε η Παναγία! Τώρα κάθομαι ώρες ολόκληρες, δεν με πονάει ούτε γλουτός ούτε κύστη κόκκυγος.

Και είναι σαν μια βεβαίωση, να πούμε, αυτά τα βιβλία του Γέροντος Ιωσήφ που λεν - και το πρώτο και το δικό σας και του Φιλοθεΐτη- υπομονή στας θλίψεις. Υπομονή. Σ' όλο το βιβλίο αναπτύσσεται, να πούμε, το ρητό «υπομονή στας θλίψεις». Και το παίρνει ο Γέροντάς σας και ο άλλος ο Ηγούμενος και το αναπτύσσει σε διάφορες λεπτομέρειες.

Ναι, αλλά η Σκέπη της Παναγίας πάντα υπάρχει, αλλά δεν τη βλέπουμε. Τότες τη βλέπουμε, όταν πρόκειται να πέσουμε μέσα στο χάος, στην άβυσσο. Όταν πρόκειται να πέσουμε, τότες βλέπουμε τη Σκέπη της Παναγίας που μας απαλλάσσει από το να πέσουμε σ' αυτήν την καταβόθρα, να πούμε.

Και όχι μόνο αυτό, αλλά το κυριότερο όταν εσταμάτησε, την τρίτη μέρα που

έφυγαν οι πόνοι όλοι, μια χαρά κυκλοφόρησε μέσα μου, σαν μια πληροφορία ότι ο Θεός από την πολλή Του αγάπη, την άμετρο αγάπη Του, την φανέρωσε στο να μου δώσει την πληγή κάτω στο ποδάρι. Και δεν χόρταινα να ευχαριστώ, να δοξάζω, να υμνολογώ, να ευγνωμονώ τον Θεό που μού ‘δωσε την πληγή. Ως δείγμα της αγάπης Του μου ‘δωσε την πληγή αυτή στο ποδάρι. Δεν χόρταινα, μέρα-νύχτα χαιρόμουνα και δοξολογούσα: «Η αγάπη Σου η μεγάλη σ’ αυτό φανερώθηκε· μα πώς να Σε δοξολογήσω, μα πώς να Σ’ ευχαριστήσω, μα πώς να πω. Η αγάπη Σου εμένα τον ελεεινό, την βρώμα, ο Θεός ο άπειρος, το Αιώνιον, το Ατελεύτητον, εμένα αγάπησες; Μα τι είδες σε μένανε; Δοξάζω την Δόξα, δοξάζω το Ελεήμον, το Οικτίρμον», έλεγα, τώρα δεν μπορώ να πω τέτοια ώρα, δεν μπορώ να πω όπως έλεγα τότες. Τρεις μέρες, μετά από τρεις μέρες σταμάτησε.

Γι’ αυτό καλά είναι οι θλίψεις, καλά είναι τα βάσανα, καλά είναι οι στενοχώριες, ξέρει ο Θεός γιατί τις δίνει. Γιατί έτσι περισσότερο πλησιάζουμε στον Θεό, με τις θλίψεις, με τα βάσανα. «Κύριε, εν θλίψει εμνήσθημέν Σου», λέει (Ησ. 26,16). Με τις θλίψεις πλησιάζουμε. Ο Θεός μας αφαιρεί τις θλίψεις; «Ο φεύγων πειρασμόν επωφελή, φεύγει ζωήν αιώνιον», λέει. Έτσι είναι.

Γι’ αυτό ο άνθρωπος να μην απελπίζεται, να μην έρχεται σε απόγνωση για τη μια αποτυχία. Διότι δεν γνωρίζεις ποιο είναι το θέλημα του Θεού. Όταν το γνωρίσεις το θέλημα του Θεού, κάνεις υπομονή, αλλά το θέλημα του Θεού δεν είναι πάντοτε γλυκό, είναι και πικρό, είναι και πικρό! «Το ποτήριον, ου μη πίω αυτό;» λέει. «Δεν θα το πιω το ποτήρι, Πέτρο;» λέει. «Θα το πιω το ποτήρι», και τον ονόμασε και σατανά, «ύπαγε οπίσω μου, σατανά, το ποτήριον ο δέδωκε ο Πατήρ, ου μη πίω αυτό;» (Ιω. 18,11). Έτσι είναι. Ναι, αλλά διά μέσου του Σταυρού ήρθε η Ανάστασις. «Ιδού γαρ ήλθε δια του Σταυρού χαρά εν όλω τω κόσμω»· διά μέσου του Σταυρού.

Και ο άγιος Χρυσόστομος επαινεί τον Ιώβ όχι στον πρότερό του βίο, που ήταν ελεήμων. οικτίρμων, που ήταν φιλόξενος, που ήταν της προσευχής άνθρωπος, όχι. Την υπομονή που έκανε στη μεγάλη δοκιμασία που του παρεχώρησε ο Θεός, στον πειρασμό, στην ασθένειά του. Η ασθένεια αυτή έκζεμα ήταν, όλο το σώμα του τό ‘ξυνε κι έβγαζε ιχώρα, πύον έβγαζε. Εκεί επαινεί περισσότερο ο άγιος Χρυσόστομος τον Ιώβ. Αλλά «την υπομονήν Ιώβ ηκούσατε» (Ιακ. 5,11).

Εγώ σας έχω πει ότι κάποτε με πλησίασε μια Γερόντισσα εκεί και λέει:

-Θέλω να εξομολογηθώ.

-Μα εγώ δεν εξομολογώ τους καλογήρους, θα εξομολογήσω καλογριές;

-Όχι, θέλω να πω τον λογισμό μου, λέει.

-Ε, πες τον λογισμό σου.

Αφού είπε κι εκείνη τα βάσανά της -γιατί πάντα βάσανα θα σου πει, δεν θα σου πει χαρές- λέει: «Είδα σαν ένα όραμα, ότι πάνω σ’ ένα βουναλάκι καθόντουσαν οι Πατριάρχαι Αβραάμ, Ισαάκ και Ιακώβ. Και λέω:

-Οι Πατριάρχαι είσαστε;

-Ναι, λένε, Αβραάμ, Ισαάκ και Ιακώβ.
-Νά ‘ρθω κι εγώ εκεί;
-Έλα.
-Από πού νά ‘ρθω;
-Να, από ΄κει, απ’ τον δρόμο.
-Δεν βλέπω κανέναν δρόμο.
-Εκεί είναι, ψάξε να τον βρεις.
-Μα, δεν βλέπω δρόμο.
-Ψαξε, βρε ευλογημένη, ψάξε και θα τον βρεις.
-Μα, αυτός ο δρόμος είναι δεκαπέντε πόντους, πώς θα περάσω; Όλο αγριοπούρναρα και αγκάθια. Θα σχίσω τα φορέματά μου, θα ματώσω τα ποδάρια μου.
-Α, κι εμείς από ‘κει περάσαμε και ήρθαμε εδώ πάνω.»
Το πράγμα θέλει να πει ότι διά μέσου των θλίψεων, δια μέσου των στενοχωριών, διά μέσου του αίματος, ο άνθρωπος θ’ ανέβει στον ουρανό. Με αμεριμνία και με άνεση, με αυτοκίνητο δεν πάμε, πάτερ, στον Παράδεισο. Θα δώσεις αίμα, να πάρεις πνεύμα.
Έξω αυτή η Γερόντισσα, να πούμε, δεν αναφέρω τ’ όνομά της. Καρκίνο, εγχειρήσεις, τούτο, εκείνο, αυτό κι όμως προσευχομένη είδε την Παναγία στο θρόνο της. «Περάστε οι όσιοι», λέει. Όλοι οι όσιοι πέρασαν μπροστά σαν παρέλαση, στην Παναγία. «Περάστε οι μεγαλομάρτυρες».
Αυτή καθότανε εκεί, Γερόντισσα ήταν, Ηγουμένη. Και στο τέλος πήγε, έβαλε μετάνοια φίλησε το χέρι της Παναγίας, ήταν ένα βελούδο! Και η Παναγία της είπε: «Υπομονή, υπομονή, υπομονή», και ξύπνησε, να πούμε. Δηλαδή αν θέλεις να είσαι μαθήτρια και μαθητής του Χριστού, θ’ ανέβεις κι εσύ απάνω στο Σταυρό.
Απαλλαγή κανένας Άγιος δεν εζήτησε από τον Θεό. Υπομονή να χαρίσει. Αν κάνεις υπομονή θά ‘χεις και λιγάκι μισθό, αν θά ‘χεις απαλλαγή, δεν έχεις τίποτες, μισθό δεν έχεις.
Εγώ είχα μια ξαδέρφη, η οποία έπαθε το μυαλό της και υπέφερε, να πούμε. Περίπου μετά από είκοσι χρόνια πέθανε. Πιστεύσατέ με, την είδα μέσα στα τάγματα των αγγέλων· μαζί με τους αγγέλους υμνολογούσε την Αγία Τριάδα! Ακούτε; Λίγη υπομονή που έκανε στη λύπη, στη θλίψη. Δεν μπορούσε, είχε έτσι σαν μια παραλυσία και δεν μπορούσε ούτε τον εαυτό της να περιποιηθεί. Και εν τούτοις όμως την υπομονή που έκανε σ’ αυτόν τον πειρασμό, που τον έδωσε ο Θεός βέβαια, και που την αξίωσε ο Θεός! Μέσα στα αγγελικά τάγματα, μέσα κι αυτή. Βρε, Βασιλική, λέω, τέτοια δόξα ηξιώθη! Υμνολογούσε μαζί με τους αγγέλους την Αγία Τριάδα

Δάκρυα

Μαζί με την ευχούλα -τώρα δεν μπορούμε να πούμε και λεπτομέρειες, αυτό όταν το βρεις μοναχός σου, έχει περισσότερη δύναμη παρά όταν το ακούσεις από τον άλλον- έρχονται τα δάκρυα. Τα οποία δάκρυα λίγο, λίγο, λίγο από εσένα εξαρτάται να τα αυξήσεις.

Πιστεύσατέ με ότι τα δάκρυα δεν είναι τίποτες άλλο, συνήθεια είναι. Αν συνηθίσεις να κλαις, την άλλη μέρα θα κλαις, και την άλλη μέρα θα κλαις, και θα φτάσεις σ' ένα σημείο θα πεις: «Γιατί κλαίω; Κι εγώ δεν ξέρω». Ναι αλλά με τα δάκρυα ξέρεις πόσος καθαρισμός γίνεται μέσα; Πώς πλένεις τη φανέλα σου, το μαντήλι σου με το σαπούνι, έτσι είναι και τα δάκρυα στην προσευχή. Μέσα σου καθαρίζεται, καθαρίζεται, καθαρίζεται κι έρχεται κατόπιν σ' άλλα ανώτερα δάκρυα.

Τα δάκρυα, θα σας πονέσει ο εγκέφαλος μέσα, το μυαλό θα σας πονέσει, διότι είναι τα πρώτα δάκρυα, τα οποία λέγονται "καθαρτικά δάκρυα", καθαρίζουν τα δάκρυα μέσα.

Όταν περάσει ο βαθμός των "καθαρτικών", έρχονται άλλα δάκρυα "χαροποιά". Τα οποία, και το πρόσωπό σας θα γίνει ωραίο, θα ομορφαίνει, και ο άλλος ο συνάνθρωπός σου, ο συνάδερφός σου, ο παράδελφός σου, θα τον βλέπεις σε άλλην ωραιότητα. Πνευματικώς εννοώ.

Κατόπιν είναι άλλα δάκρυα, αλλά αυτά ο καθένας κατά τη βία του που έχει μέσα, κατά τον ζήλο, κατά τη θερμότητα, θα τα συναντήσει.

Να καλλιεργείς τα δάκρυα. Να καλλιεργείς τις εικόνες, τις σκέψεις που φέρνουν δάκρυα. Εγώ καλλιεργούσα την εικόνα του νεκρού σώματος του γερο-Ιωσήφ. Όταν τον φίλησα και τον βάλαμε στο μνήμα. Σκεπτόμουνα, ότι κι εγώ σύντομα έτσι θα γίνω. Σκεπτόμουνα, μήπως ο Θεός δεν με δεχθεί, δεν με συγχωρήσει κ.ο.κ.

Τα δάκρυα είναι μεταξύ εμπαθείας και απαθείας· τα δάκρυα καθαρίζουν. Είναι τα αρχαρίτικα δάκρυα, δηλαδή τα δάκρυα μετανοίας· ήτοι σκέπτεσαι: Εάν κολασθώ; Θα είμαι με τον Χριστόν ή με τον διάβολον; Εάν θα είμαι αιώνια εις την κόλασιν; Τότε τι θα κάνω; κ.ο.κ.

Κατόπιν έρχονται τα δάκρυα της χάριτος. Τα δάκρυα αυτά είναι τόσο γλυκά, ώστε όταν μου ήρχοντο, έλεγα: «Θεέ μου εις τον Παράδεισο τίποτε άλλο δεν θέλω, παρά να κλαίω έτσι». Αυτά τα δάκρυα έρχονται ύστερα..

Τα δάκρυα είναι η τροφή της ψυχής. Όπως όταν το σώμα τρέφεται με καλή τροφή ζωογονείται, έτσι και η ψυχή τρέφεται με τα δάκρυα και ζωογονείται.

Όταν προσεύχεσαι, να προσπαθείς να έχεις δάκρυα. Γίνεται συνήθεια κατόπιν, και κλαις εις την προσευχή σου. Όταν έχεις δάκρυα εις την προσευχή, οτιδήποτε δάκρυα, πηγαίνεις μπροστά. Όταν σταματήσουν τα δάκρυα, πας οπίσω.

Εγώ παρακάλεσα τον άγιο Εφραίμ: «Άγιε του Θεού, εσύ των δακρύων άνθρωπος είσαι...» -όπως λέει το τροπάριο: "Ταις των δακρύων σου ροαίς της ερήμου το άγονον εγεώργησας..."- και μού 'δωσε τόσα πολλά δάκρυα, που δεν μπορούσα,

μέρα-νύχτα έκλαιγα. Κι έφτασα στο σημείο να κλαίω όσο θέλω, όποτε θέλω και όπου θέλω.
Αλλά τι; Να, εδώ πάνω τώρα, να πούμε, από πάνω ο Ι., στο δωμάτιο επάνω, δίπλα κάθεται ο Ε. Και καμιά φορά με πιάνουν τα δάκρυα και λέει ο Ι.: «Σ' ακούγαμε τη νύχτα που έκλαιγες». «Ε, καλά, βρε παιδί μου», λέω, «άνθρωπος αμαρτωλός, άμα δεν παρακαλέσω τον Θεό να μ' ελεήσει, αλλά με παίρνουν τα δάκρυα». Και δίπλα ήτανε, δίπλα στο δωμάτιο κάθεται ο Ε. «Σ' ακούγαμε, Γέροντα, που όλη τη νύχτα έκλαιγες», λέει. «Ε, καλά, βρε παιδιά μου, αμαρτωλός είμαι, θα κλαίω».
«Άκουσε», λέω, «δεν γίνεται αυτό. Άμα καταλάβω ότι εσύ μ' ακούς κι ο Ε. μέσα ακούει, κόβεται η παρρησία στην προσευχή. Ναι, γι' αυτό», λέω, «άκουσε θα πάω σε άλλο μέρος, να μη με ακούει κανένας, να κλάψω όσο θέλω»· γιατί μπορεί και να ψάλλω, μπορεί και να... αυτό, πώς θά ρθουν τα δάκρυα;
Άμα φέρεις τέτοιες θεωρίες: Δεύτε τον τελευταίον ασπασμόν δώμεν, αδελφοί, τω θανόντι...», πώς, όσο σκληρή να είναι η ψυχή σου, να θεωρείς τον εαυτό σου ότι είσαι επάνω στο φέρετρο και πάνε να σε θάψουνε, ναι, μπορείς να μην κλάψεις; Μια-δυο, μετά είναι αδύνατο να μην κλάψεις και θα αποκτήσεις συνήθεια να κλαις. Αλλά να παρακαλέσεις και την Παναγία να πούμε.
Και ένας λογισμός μου ήρθε: «Να, βλέπεις που αγωνίζεσαι...» Έφυγαν, έφυγαν αμέσως τα δάκρυα. Επειδή αυτό το χάρισμα που μού δωσε ο άγιος Εφραίμ, το οικειοποιήθηκα, ότι είναι δικός μου κόπος, και έφυγαν τα δάκρυα.

Ταπείνωση

Εις τι θα μας ωφελήσει εμάς αν μάθουμε ότι η φωνή ήταν του Πατρός ή ο Θεός μιλεί δι' αγγέλου για τό 'να και τ' άλλο. Εις τι θα μας ωφελήσει εις τον δρόμο της σωτηρίας μας, αν γνωρίζουμε αυτό; Εσύ μιλάς θεολογικά. Τι θα μας ωφελήσει; Τίποτε. Θα σε προσβάλω. Άφησες το δρόμο της ταπεινώσεως και πιάνεις υψηλά επίπεδα θεολογικά. Όχι. Άφησε αυτόν το δρόμο κι ακολούθησε το δρόμο της καλογερικής. «Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησόν με», «Κύριε Ιησού Χριστέ ελέησόν με». Άφησε αυτόν το δρόμο της ερεύνης, διότι...
Ήρθε κάποιος στο σπίτι και λέει: «Πάτερ, το σώμα που μεταλαμβάνομε είναι το Σώμα του Χριστού, το είπανε λέει...» Λέω: «Πάτερ, δεν μπορούμε να θεολογήσουμε, διότι δεν είμαστε θεολόγοι. Μεταλαμβάνουμε Σώμα και Αίμα Χριστού. Περισσότερο δεν μπορούμε να πούμε, μήπως και πέσουμε σε κάνα δογματικό λάθος και θα το βρούμε εμπόδιο μετά το θάνατό μας».
Τέτοια δεν μας ωφελούν, πάτερ. Άφησε αυτόν το δρόμο και πάρε το δρόμο της υπακοής και άφησε τα υψηλά επίπεδα.
Αι θλίψεις γεννούν την ταπείνωση και η ταπείνωση έχει κατόπιν!! Συντρίβεται ο άνθρωπος, συντρίβεται ο άνθρωπος μέσα του.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

«Το Πνεύμα το άγιο δεν οράται, αλλά η χάρις του οράται».

«Τι εστί γέροντας (δηλ. πνευματικός) μόνο ο διάβολος το ξέρει. Διότι η δύναμίς του καταργείται. Βάζεις μια μετάνοια και πας παντού. Εξομολογείσαι ένα λογισμό και καθαρίζει η ψυχή».

«Ο Θεός όλα τα ανέχεται, αλλά τη μαγεία... μακρυά».

«Από την υπακοή γεννάται η προσευχή και από την προσευχή η Θεολογία».

Επειδή συχνά οι επισκέπτες ρωτούσαν για την οικογένεια και τη σύζυγό τους, τους παρέπεμπε σε πνευματικούς, εγγάμους ή αγάμους, έχοντες πείρα. Χαριτολογούσε λέγοντας: «Βρε παιδί μου, ο ένας η γυναίκα μου, ο άλλος η γυναίκα μου, γυναικολόγο με κάνανε!!».

«Εάν ο άνθρωπος συνηθίσει να λέει κάθε μέρα, έστω από λίγο, όσο μπορεί, αλλά κάθε μέρα την ευχή, η καρδιά του σιγά-σιγά γλυκαίνεται και περιμένει πότε θα έρθει εκείνη η ώρα. Και όταν γλυκαθεί η καρδιά, από μόνος του κανείς ζητάει περισσότερο».

«Η αμαρτία έχει αποφορά», μια φορά κάθησε δίπλα σε βουδιστή: «Πω! βρώμα που αισθάνθηκα» έλεγε κάνοντας τον χειρότερο μορφασμό.

«Αν φοβάσαι, έχεις θέλημα μέσα σου. Έχεις θέλημα».

Η υπακοή φέρει τον άνθρωπο όχι μόνο σε απάθεια σώματος, αλλά και πνευματική».

«Αν ζητάτε ένα πράγμα από τον Γέροντα, προδιαθέσατε τον λογισμό σας. εάν μεν σας ακούσει, “να ‘ναι ευλογημένο”, εάν δεν σας ακούσει, πάλι “να ‘ναι ευλογημένο”. Μην προδιαθέτετε τον λογισμό σας ότι θα σας ακούσει ο Γέροντας και αν κατόπιν δεν σας ακούσει, και θα σκουντουφλιάσετε».

«Έκανες υπακοή, θα πας στον παράδεισο, δεν έκανες υπακοή, δεν πάει να κάνεις νοερά προσευχή, δεν πάει να μεταλαμβάνεις... προορίζεσαι για την κόλαση».

«Γι’ αυτό λέω ότι, όπου κι αν ευρεθεί ο άνθρωπος, να μην απελπίζεται. Να μην τα χάνει, να μην τα σαστίζει. Για τον άλφα ή βήτα λόγο, ο Θεός γνωρίζει, σε δοκιμάζει. Σε δοκιμάζει: Μπορείς να κρατήσεις αυτήν τη θλίψη; Μπορώ. Θα σου δώσει χάρισμα. Δεν μπορείς; Κι αυτό που σου δωσα, θα το αφαιρέσω. Εγώ δεν θέλω δειλούς ανθρώπους. Δειλός άνθρωπος δεν αξίζει τίποτες. Ενώ ο τολμηρός πάντα βγαίνει νικητής».

«Θα κάνεις υπομονή στα δικά σου πάθη, θα κάνεις και στα δικά μου. Έτσι θα γίνεις άγιος».

«Το κομποσχοινάκι είναι θαυματουργό!».

«Και στην κόλαση να πάω δεν φοβάμαι, αρκεί την ευχή να λέω».

-Παιδί μου, είπε ο Γέροντας σε κάποιον, πες την ευχή.

-Μα λέω και δεν καταλαμβάνω τίποτες.

-Δεν καταλαμβάνεις εσύ, αλλά ο διάβολος καταλαμβάνει και φεύγει.

«Ο Θεός μας δοκιμάζει καμιά φορά να μας ξυπνήσει, να πούμε. Σου στέλνει έναν

πειρασμό ο Θεός, ο Θεός θέλει να σε ξυπνήσει, μην κοιμάσαι. μην κοιμάσαι, λέγε την ευχούλα».
«Η νοερά προσευχή ολίγον κατ' ολίγον φέρνει τον άνθρωπο εις την πρώτην χάρη του βαπτίσματος».
«Δεν σε κατηγορώ ότι έκανες αμαρτίες πολλές και σοβαρές, όχι, άνθρωπος είσαι. Σε κατηγορώ, γιατί δεν εξομολογείσαι. Αυτό σε κατηγορώ. Έπεσες; Στον πνευματικό. Έπεσες; Στον πνευματικό, όλα στον πνευματικό. Και η οσία Μαρία, πρώτα εξομολογήθηκε».
«Η θεία χάρις μία είναι, αλλά κατά το μέτρον του καθενός εμφανίζεται, εργάζεται, οράται, ναι, οράται! Αχ, και πόσον σκιρτάει μέσα σου όταν βλέπεις αυτή την θεία χάρη! "Εγώ είπα, θεοί εστέ και υιοί Υψίστου πάντες" (Ψαλμ. 81,6).
«Όταν έρθει η χάρις ξεχνάς και τις θλίψεις και τα βάσανα, χαλάλι να γίνουν όλα. Όταν έρθει η λύπη, ξεχνάς τη χάρη και λες, αμάν, ο Θεός μ' εγκατέλειψε, ούτε να προσευχηθώ τίποτε, πάει, ο Θεός μ' εγκατέλειψε, τρόπον τινά, μ' έχει για την κόλαση. Όταν γυρίσεις απ' την άλλη πλευρά, ξεχνάς τα πρώτα. γυρίζεις στα πρώτα, ξεχνάς τα δεύτερα. Έτσι είναι. Ε, αυτό, γυμνάζεται ο άνθρωπος στην ταπείνωση. "Ουχί εγώ, αλλά η χάρις η συν εμοί", όπως έλεγε και ο Απόστολος (Α' Κορ. 15,10). Γυμνάζεται ο άνθρωπος στην ταπείνωση».
«Η χάρις διατηρείται με την ταπείνωση και την ευχαριστία εις τον Θεό».
«Εάν θελήσεις να δημοσιεύσεις λάθη άλλων ανθρώπων, τότε πως θα διαβάσουμε το "άφες αυτοίς";».
«Αφού λες ότι αγαπάς τον Θεόν, περίμενε το δείγμα της αγάπης Του, δηλαδή τον Σταυρόν Του. Αυτό θα σου δώσει σε αυτήν την ζωήν, αυτό το δώρο, το οποίον είναι η αγάπη Του. Από εκεί καταλαμβάνεις ότι ο Θεός σε αγαπάει. από τας θλίψεις που σου δίδει».
«Εν ημέρα Κρίσεως ό,τι έχει ο καθένας, δηλαδή ό,τι υπέφερε σε αυτήν την ζωήν διά τον Χριστόν, αυτό και θα δείξει».
«Μη νομίζεις ότι μάρτυρες είναι εκείνοι μόνον που τους έκοψαν το κεφάλι μία φορά, επειδή δεν αρνήθηκαν τον Χριστόν. Είναι και άλλοι, που δεν αρνούνται την αρετήν, την υπομονήν.
Οι πρώτοι μάρτυρες μίαν φοράν εμαρτύρησαν, ενώ οι δεύτεροι κάθε λίγο μαρτυρούν».
«Ο κάθε άνθρωπος, είτε άγιος είναι ή αμαρτωλός, κατά το μέτρον του αισθάνεται την χάριν. Η Θεία Γραφή είναι ωκεανός, και όταν κανείς την διαβάζει κατά το μέτρον του την αισθάνεται».
«Όταν ένας άνθρωπος είναι καθαρός, τα μάγια δεν πιάνουν: Και καθαρός εννοώ όταν λειτουργείται, όταν εξομολογείται, όταν μεταλαμβάνει συχνά».
«Όταν ακούεις πόνον, προσεύχου γι' αυτόν που πονάει: Όχι ο Θεός να τον απαλλάξει από τον πόνον, αλλά υπομονήν να του δώσει. Γιατί μέσα στον πόνον

βρίσκεται ο Θεός».
Ευχές του Γέροντα σε μελλονύμφους, πνευματικά του παιδιά:
Μαζί θα προσευχόσαστε.
Μαζί θα νηστεύετε
Μαζί θα κοινωνάτε
Μαζί παντού, εν παντί και πάντοτε.
Τα πάντα γνωστά να είναι μεταξύ σας. Όχι κρυφά, αλλά φανερά έως ελάχιστον.
Ο εις να σέβεται και να τιμά τους γονείς του άλλου ως τους ιδίους γονείς του.
Μα πότε θα έλθει η ευλογημένη εκείνη ημέρα; Η μεγάλη και επιφανής, που όλοι μαζί, Άγγελοι και άνθρωποι, θα ενωθούν εις δοξολογίαν Θεού;
Μέσα στο αιώνιον και γλυκύτατον και ανεκδιήγητον φως;
Μέσα στην αιώνιον χαρά;
Ω! Τι αιώνιος χαρά περιμένει τους Χριστιανούς!
Ω! Έρωτας του γλυκυτάτου και ωραιοτάτου Ιησού!
Ω! Βασιλική ερωτική μέθη!
Ω! Αθάνατος ψυχή!
Τι έχεις να κληρονομήσεις! Τιέχεις να απολαύσεις!
Τι σου έχει ετοιμάσει ο γλυκύτατος Νυμφίος σου Ιησούς!
Ένα θα γίνεις με Αυτόν «και ο αγιάζων και οι αγιαζόμενοι εξ ενός πάντες (Εβρ. 2,11).

Ο Ηγούμενος

Ηγούμενος από την περιοχή της Μακεδονίας, επισκέφθηκε τον Γέροντα με δυο θεολόγους και ένα φοιτητή. Ένας από τους θεολόγους ζήτησε να τους εξηγήσει την ευωδιά των αγίων λειψάνων.
Ο Γέροντας έσκυψε το κεφάλι του στο μέρος της καρδιάς του, αποξενώθηκε από τους συνομιλητές του και προσευχόταν.
Ξαφνικά γέμισε ο τόπος όλο ευωδιά.
Αυτοί αλληλοκοιτάζονταν και έκλαιγαν.
μετά από λίγα λεπτά ο Γέροντας τους είπε.
Επειδή δεν μπορούσα να σας εξηγήσω με λόγια, ζήτησα να σας το δείξει ο ίδιος ο Θεός……και εμείς προσωπικά διαπιστώσαμε πολλές φορές ότι έβγαινε ευωδιά από το στόμα του όταν μιλούσε και έλαμπε το πρόσωπο του όταν λειτουργούσε.
Τα χέρια του και όλο το σώμα του ευωδίαζαν.
Επίσης πολλή ομολογούσαν ότι όταν τους ευλογούσε αισθάνονταν την καρδιά τους να φλέγεται.
Σε κάποιο μοναχό που τον επισκέφτηκε για να τον συμβουλευθεί, διάβασε ιδιαίτερη ευχή και του είπε. «Πω! Πω! Εύφορο χωράφι, αλλά γεμάτο χόρτα και ζιζάνια!».
Συμβολισμός των παθών του παλαιού ανθρώπου που οφείλουμε να εκριζώσομε.

Σε πνευματικό μας παιδί που τον ρώτησε για την δύναμη των προσευχών των μοναχών του Άγιου ‘Όρους, είπε ότι παρακάλεσε τον Θεό να του δείξει αυτή την δύναμη. Έτσι ένα βράδυ στην προσευχή του είδε πύρινα βέλη να φεύγουν από την γη στον ουρανό από τα μοναστήρια δε, έφευγε πύρινος ποταμός.
Έλεγε.
Η Παναγία είναι πάντοτε μαζί μας.
Εμείς δεν το καταλαβαίνουμε.
Δεν συμφέρει να την δούμε γιατί θα υπερηφανευτούμε.
Αυτός όμως την Έβλεπε.
Κάποτε είδε την Δέσποινα μας να διασχίζει τα δωμάτια της καλύβας του και να φανερώνει την ευαρέσκεια της για όλη την συνοδεία του.
Όσοι αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες και θλίψεις τους έστελνε στην Μονή Δοχειαρείου να προσευχηθούν στην θαυματουργική εικόνα της Παναγίας της Γοργοϋπηκόου. Ο ίδιος είχε πολλές αντιλήψεις και δεχόταν άμεση λύση στα προσωπικά του προβλήματα από αυτήν την εικόνα.
Αγιορείτης Γέροντας, όταν ακόμη ζούσε ο παπα Εφραίμ, τον είδε σε όραμα μέσα στο θείο φως, ο οποίος τον συμβούλευσε να καθοδηγεί την συνοδεία του σε περισσότερη εσωστρέφεια.
Κάποιος μοναχός πίεζε τον Γέροντα του να τον χειροτονήσει ιερέα. Αυτός δεν δεχόταν.
Παρακάλεσε τον Γέροντα Εφραίμ να προσευχηθεί για να δώσει ο θεός πληροφορία.
Στην προσευχή του και σε ώρα καλής αλλοιώσεως, ανάφερε το θέμα του στο Χριστό μας για να λάβει πληροφορία.
Τότε η Χάρις του έδειξε τον Μόναχο αγκαλιά με τον διάβολο.
Κατάλαβε ότι αυτός ήταν αιχμάλωτος στα πάθη του και δεν ήταν άξιος για την ιεροσύνη.
Όταν τον ρωτούσαν οι μοναχοί της νέας συνοδείας του με περιέργεια για τις υπερφυσικές πληροφορίες του, τους έλεγε ότι «πράγματι είναι υπερφυσικά τα ιδιώματα της Χάριτος.
Αλλά εγώ τα πήρα από τον γέρο Ιωσήφ δηλαδή τον Γέροντα του.
Άλλη φορά έλεγε.
Όταν έστελνα τον υποτακτικό μου σε κάποια Μονή για υπηρεσία, πήγαινα και εγώ μαζί του νοερός και έβλεπα με την Χάρη τον νου, τις σκέψεις του, τι θα του συμβεί, ποιους θα συναντήσει και γενικά συμπορευόμουν μέχρι να επιστρέψει.
Γνώριζα όλα όσα είχαν συμβεί πριν ακόμα μου αναφέρει αυτός κάτι.
Το ίδιο συνέβαινε με τον Γέροντα μου Ιωσήφ, που παρακολουθούσε τον παραδελφό του Αθανάσιο με κάθε λεπτομέρεια στην υπηρεσία που τον έστελνε.
Όταν έκανε λάθη και παραλείψεις έλεγε.
«Κοίτα τώρα τι κάνει και προκαλεί στον εαυτό του πειρασμούς.»

Ένας επισκέπτης διηγήθηκε σε αδελφό της Μονής μας το εξής γεγονός που έζησε ο ίδιος.
Σκεπτόμουν να γίνω μοναχός, αλλά δεν το αποφάσιζα.
Επισκέφθηκα τον Γέροντα στα Κατουνάκια για να τον συμβουλευτώ.
Όταν μπήκα στο κελί του, ευωδίαζε ολόκληρο.
Η ευωδιά έβγαινε από τον Γέροντα.
Για μια στιγμή έλαμψε το πρόσωπο του και έγινε όλο φως. Όταν τον ρώτησε για το θέμα, που με απασχολούσε μου απάντησε.
Θα γίνεις παιδί μου μονάχος, αλλά θα αρχίζεις.
Ένας ευλαβής ιερέας, μας είπε, ότι επισκέφτηκε τον Γέροντα για να πάρει την ευλογία του και να τον παρακαλέσει να προσεύχεται για την οικογένεια του και κυρίως για την πρεσβυτέρα του, που σήκωνε μεγάλο βάρος γιατί γηροκομούσε τα πεθερικά της. Όταν μπήκα στο κελί του Γέροντα, πριν προλάβω να του πω κάτι για τα θέματα μου, τον άκουσα να μου λέει.
«η πρεσβυτέρα σου είναι πολύ καλή.
Να της πεις, να κάνει υπομονή στην γηροκομήσει των γονέων σας και θα έχει μεγάλο μισθό από τον Θεό.
Στη συνέχεια τον ρώτησε ποσά παιδία είχε. Τέσσερα Γέροντα.
Ο Γέροντας έμεινε σκεφτικός. μετά τον ξαναρώτησε.
Τέσσερα;. ναι, Γέροντα.
Μα Τέσσερα;
Τότε ο ιερέας του είπε.
Δηλαδή Γέροντα πέντε αλλά το ένα πέθανε μικρό.
Αααα!!! Έκανε ο γέροντας επιφωνηματικά, εκφράζοντας την λύση της απορίας του.
Και στην συνεχεία είπε. Αφού έχεις Τέσσερα παιδία μπορείς να λειτουργείς όποτε θέλεις, επαινώντας την πολυτεκνία ως θεια ευλογία.
Είπε πάλι. Να δεις πως κάνει ο σατανάς για να μπει μέσα σε κάποιο μοναστήρι! Τον είδα όταν επισκέφθηκα ένα μοναστηράκι, που προσπαθούσε όλη την νύχτα να περάσει την μάνδρα και να κάνει τις δουλείες του.
Λυσσάει γιατί οι μοναχοί θα του πάρουμε την δόξα που είχε πριν πέσει.
Σε ένα λαϊκό αδελφό που τον ρώτησε για την ευχή, είπε τα εξής.
Αφιέρωσε μίση ώρα το εικοσιτετράωρο για να λες την ευχούλα.
Όποτε μπορείς. Καλύτερα το βράδυ.
Να την λες χωρίς να κρατάς κομποσχοίνι, ικετευτικά, παρακλητικά, κλαψιάρικα.
«Κύριε Ιησού Χριστέ ελεησον με».
Καλλιέργησε αυτό και θα δεις τι καρπό θα βγάλει.
Από μίση ώρα, θα γίνει μια ώρα.
Και πρόσεξε εκείνη την ώρα.
Ή το τηλέφωνο θα χτυπήσει αυτή την δουλεία πρέπει να την κάνω τώρα ή ύπνος

θα σου έρθει, ή καμία βλασφημία θα σε κτυπήσει.
Τίποτε. Κλείσε το τηλέφωνο.
Τελείωσε τις δουλείες σου και κάνε αυτό μίση ώρα και θα δεις.
Φύτεψες ένα δενδράκι κι αύριο μεθαυρίο θα κάνει καρπό. Κι ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος και ο Άγιος Βασίλειος από αυτό άρχισαν και έγιναν φωστήρες της οικουμένης.
Ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος από κοσμικός είχε εμπειρία του άκτιστου Φώτος. Κοσμικός ήταν.
Πόσοι κοσμικοί φαίνονται έτσι εξωτερικά, και κατά βάθος είναι καλόγεροι.!
Η προσευχή, το κομποσχοίνι, η ελεημοσύνη νικά το έλεος του Θεού.
Καμία αμαρτία δει είναι μεγαλύτερη από το έλεος του Θεού.
Ένα κομποσχοίνι που κανείς για τον αδελφό σου, για τον συγγενή σου, δεν πάει χαμένο.
Ο Θεός θα τον βοηθήσει, όταν βρεθεί σε δύσκολη θέση.
Το κομποσχοίνι, όχι μόνο βοηθάει, αλλά και ψυχή από την κόλαση μπορεί να βγάλει! Τόση δύναμη έχει η προσευχή.
Γέροντας Εφραίμ Κατουνακιώτης, Εκδόσεις Ι. Ησυχαστηρίου «Άγιος Εφραίμ» Κατουνάκια Αγίου Όρους.
Πρώτη εισαγωγή και δημοσίευση κειμένων στο Ορθόδοξο Διαδίκτυο από τό Βιβλίο:
Η Ησυχαστική Παράδοση Στο Άγιον Όρος Από Τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά Έως Σήμερα
Πηγή: Γέροντας Εφραίμ Κατουνακιώτης, Εκδόσεις Ι. Ησυχαστηρίου «Άγιος Εφραίμ» Κατουνάκια Αγίου Όρους.

Πρώτη εισαγωγή και δημοσίευση κειμένων στο Ορθόδοξο Διαδίκτυο από τό Βιβλίο:
Η Ησυχαστική Παράδοση Στο Άγιον Όρος Από Τον Άγιο Γρηγόριο Παλαμά Έως Σήμερα

Η επεξεργασία , επιμέλεια μορφοποίηση κειμένου και εικόνων έγινε από τον N.B.B
Επιτρέπεται η αναδημοσίευση κειμένων στο Ορθόδοξο Διαδίκτυο, για μη εμπορικούς σκοπούς με αναφορά πηγής το Ιστολόγιο:
© ΠΗΔΑΛΙΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ
http://www.alavastron.net/